VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Finansów Publicznych (nr 446)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 171)**

z dnia 19 marca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 446)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 171)

19 marca 2015 r.

Komisje: Finansów Publicznych i Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (PO)**, przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, przeprowadziły:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji decyzji Rady z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (2014/335/UE, Euratom) (druk nr 3198).

W posiedzeniu udział wzięli: **Artur Nowak-Far** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Artur Radziwiłł** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Czachór** stały doradca Komisji Spraw Zagranicznych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk**, **Piotr Babiński**, **Artur Kucharski**, **Mariusz Pawełczyk**, **Monika Żołnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatów komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Przemysław Sadłoń** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Finansów Publicznych i Komisji Spraw Zagranicznych. Witam serdecznie panie posłanki i panów posłów. Witam pana ministra Artura Nowaka-Fara – podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Czekamy jeszcze na przybycie pana ministra Artura Radziwiłła. Stwierdzam kworum.

Otrzymali państwo porządek obrad, który przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji decyzji Rady z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (2014/335/UE, Euratom) (druk nr 3198). Projekt ten został skierowany do naszych komisji do pierwszego czytania przez marszałka Sejmu w dniu 3 marca 2015 r. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę, pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy oraz debatę w sprawach ogólnych zasad projektu. Wszyscy państwo otrzymali również opinię Biura Analiz Sejmowych do przedmiotowego druku, przygotowaną przez pana dr. Ziemowita Cieślika.

Bardzo proszę pana ministra Artura Nowaka-Fara o uzasadnienie projektu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Artur Nowak-Far:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, decyzja w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej została przyjęta 26 maja 2014 r. na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej do spraw Konkurencyjności. Decyzja ustanawia zasady przydziału zasobów własnych Unii Europejskiej w celu zapewnienia, na mocy art. 311 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, finansowania budżetu ogólnego Unii Europejskiej przez państwa członkowskie na lata 2014-2020. Decyzja podlega tymczasowemu stosowaniu od dnia 1 stycznia 2014 r., ale wejdzie w życie po jej ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Na posiedzeniu Rady Europejskiej w lutym 2013 r. podjęto ustalenia dotyczące wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Określono roczne pułapy budżetowe, dokonano wyboru i ustalenia wysokości alokacji wydatków na poszczególne polityki UE. Zdecydowano także o zmianach w systemie finansowania budżetu. W ramach realizacji tych ustaleń Komisja odpowiednio zmodyfikowała swój pierwotny

wniosek, dotyczący decyzji w sprawie systemu zasobów własnych UE. Po negocjacjach w ramach prac grupy roboczej w sprawie zasobów własnych Unii Europejskiej i wieloletnich ram finansowych, ostatecznie przyjęto nową decyzję w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej, która reguluje pobór dochodów budżetu ogólnego w okresie 2014-2020.

Nowa decyzja wprowadza niewiele nowych rozwiązań w stosunku do poprzedniej decyzji, która dotyczyła ram finansowych 2007-2013. Przede wszystkim, nowa decyzja dostosowuje metodę obliczania zasobu związanego z dochodem narodowym brutto do systemu rachunków narodowych ESA 2010 oraz wprowadza nieznaczne zmiany w systemie płatności składek, które dotyczą mechanizmów korekcyjnych. W szczególności dotyczy to rabatu brytyjskiego, jak również korekt przyznanych Niemcom, Austrii, Szwecji i Niderlandom. Nowa decyzja ogranicza również wysokość kosztów poboru tego źródła, którym są cła, z 25% do 20%, dzięki czemu państwa pobierające znaczące opłaty z ceł, będą wnosiły większy wkład do budżetu Unii Europejskiej, ale tym samym następuje obniżenie składki wpłacanej przez wszystkie państwa z tytułu dochodu narodowego brutto.

Płatności do budżetu Unii Europejskiej dokonuje się w Polsce w ramach części budżetowej 84 – Środki własne Unii Europejskiej. Nowa decyzja będzie stanowiła podstawę przekazywania do budżetu Unii Europejskiej wpłat z tytułu naszej własnej składki członkowskiej, która jest szacowana na okres 2014-2020 na 33.600.000 tys. euro. Rocznie jest to około 4.800.000 tys. euro. Prognoza ta została opracowana zgodnie z metodologią Komisji Europejskiej, o której wspomniałem, z 7-8 lutego 2013 r. oraz zgodnie z przewidywanym tempem rozwoju gospodarczego państw Unii Europejskiej, w tym oczywiście naszego DNB. Decyzja obowiązuje wszystkie państwa członkowskie i będzie stosowana bezpośrednio, bez potrzeby transponowania jej przepisów do krajowych porządków prawnych, ale wchodzi w życie dopiero po zatwierdzeniu jej przez wszystkie państwa członkowskie.

Jeżeli chodzi o tryb związania się decyzją, to trzeba wspomnieć, że nastąpi to w drodze ratyfikacji, po uzyskaniu zgody wyrażonej w ustawie. Przemawiają za tym przynajmniej dwa istotne argumenty. Pierwszy jest taki, że na podstawie art. 12 ust. 2a ustawy o umowach międzynarodowych ratyfikacji podlegają akty prawne Unii Europejskiej, o których mowa w art. 311 w akapicie trzecim Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – a ta decyzja do niech się zalicza. Jednocześnie decyzja dotyczy spraw, które leżą w obszarze członkostwa Rzeczypospolitej w organizacji międzynarodowych. W tym aspekcie ona również powinna podlegać ratyfikacji po uzyskaniu zgody wyrażonej w ustawie.

W związku z tym zgłaszam wniosek, żeby poprzeć przedłożenie rządowe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Proszę panie i panów posłów o zadawanie pytań. Pan poseł Krzysztof Szczerski, proszę bardzo.

Poseł Krzysztof Szczerski (PiS):

Panie ministrze, mam do pana kilka pytań. Po pierwsze, chciałbym, żeby pan wytłumaczył, dlaczego zmniejszenie kosztów poboru opłat celnych i cukrowych powoduje redukcję polskich wpłat do budżetu unijnego? Z tego, co ja rozumiem, zmniejszenie kosztów poboru oznacza, że więcej środków pobieranych z opłat celnych i cukrowych odprowadzanych jest do budżetu unijnego. Dlaczego koryguje to ujemnie polską składkę, to znaczy, nie składkę, tylko wpłatę do budżetu unijnego? To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Z czego bierze się wyjątek? Kiedy była korekta specjalnych praw przyznanych kilku krajom dotyczących stawki VAT i odprowadzania składek czy wpłat z racji VAT? Dlaczego wyłączono Niemcy z tej korekty?

Pytanie trzecie. Czy Polska starała się o jakiekolwiek korekty naszych obciążeń, bezpośrednio do nas skierowanych? Rozumiem, że te korekty dotyczą państw płatników netto, ale korektę na przykład składek na rabat brytyjski albo korekty dotyczące VAT, czy dotyczące różnych innych elementów, nawet tych wpłat z tytułu dochodu narodo-

wego brutto… Jeśli mamy działać na rzecz Unii, która ma wyrównywać szanse państw, to powinno to obejmować raczej takie kraje, jak Polska, które są po prostu krajami na dorobku. Czy Polska w swoim stanowisku negocjacyjnym czyniła jakiekolwiek zabiegi o to, żeby którakolwiek z korekt budżetowych była specjalnie przeznaczona dla Polski tak, jak w przypadku korekt przeznaczonych dla państw wielokrotnie od nas bogatszych, jak na przykład Niemcy, które zachowują przy wszystkich tych zmianach swoją szczególną pozycję, jeśli chodzi o relację z budżetem unijnym? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Jerzy Żyżyński, proszę bardzo.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Dziękuję bardzo. Kolega mnie uprzedził. Zamierzałem zadać podobne pytania. Chciałbym tylko przedstawić drobną uwagę terminologiczną. Jako ekonomista powiem państwu, że zasoby własne to jest błędna terminologia, ekonomicznie rzecz biorąc, ponieważ zasoby to jest część majątkowa – majątek. Tu mówimy o dochodach, więc nie chodzi o zasoby własne, tylko o dochody Unii Europejskiej. Oczywiście kryteria pozyskiwania dochodów są przedstawione.

Pan poseł Szczerski zadał słuszne pytania, bo też chciałem o to zapytać – dlaczego niektóre kraje mają redukcję stawek, jak rabat brytyjski itd.? Jaka w tym kontekście jest sytuacja Polski?

Mam jeszcze taką jedną uwagę. Rzeczywiście, wyraźnie tutaj napisano, że nowa decyzja ogranicza wysokość kosztów poboru, dzięki temu państwa pobierające znaczące opłaty z ceł będą wnosiły większy wkład do budżetu Unii Europejskiej – z tego wynika, że my też. Czy mamy jakieś ulgi?

Mam jeszcze jedno pytanie. W uzasadnieniu na stronie 5 jest napisane, że Polska i pozostałe państwa z mocą wsteczną opłacą wydatki na rzecz mechanizmów korekcyjnych za lata 2014-2015. W przypadku Polski szacuje się, że łącznie za dwa lata wyniosą one 206.000 tys. euro. Pozyskujemy coś z tej Unii Europejskiej. Mówi się, że teoretycznie jesteśmy beneficjentami netto, chociaż to nie jest takie pewne. To jednak zmniejsza nasze korzyści. Pytanie, czy starano się w jakiś sposób z tą sprawą uporać?

To tyle na razie, dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo dziękuję. Witam na naszym posiedzeniu pana ministra Artura Radziwiłła – podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby zadać jeszcze pytanie? Nie słyszę. W takim razie bardzo proszę panów ministrów o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Artur Nowak-Far:

Panie przewodniczący, czy mogę poprosić pana dyrektora Krzysztofa Sajdaka o udzielenie dokładnych informacji?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Oczywiście, bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Unii Europejskiej Ministerstwa Finansów Krzysztof Sajdak:

Bardzo dziękuję. Jeśli chodzi o koszty poboru tradycyjnych środków własnych, czyli ceł i opłat cukrowych, dotychczasowy system wygląda tak, że jedna czwarta tych środków trafia do budżetu narodowego tego państwa, które pobierało cło bądź opłaty cukrowe, natomiast trzy czwarte było wpłacane do budżetu Unii Europejskiej. Korzystają na tym duże państwa tranzytowe, które stanowią punkt wejścia towarów spoza Unii Europejskiej na teren unii celnej. Głównie są to Holandia oraz Belgia, ale przede wszystkim państwa posiadające duże porty, na przykład w Rotterdamie. W związku z tym państwo, które na swój obszar przyjmuje towary przybywające spoza Unii Europejskiej, jednocześnie zatrzymuje jedną czwartą wpływów z ceł dla swojego budżetu. Stąd niektóre państwa są jak gdyby uprzywilejowane. W tej chwili, w wyniku negocjacji obniżamy próg zatrzymywanych środków przez niektóre państwa, właściwie przez wszystkie, z 25%

do 20%, co oznacza, że wszyscy, którzy pobierają cła i opłaty cukrowe, będą wpłacać więcej do budżetu Unii Europejskiej, ale ponieważ ogólna wysokość wpłat musi pozostać bez zmiany, zmniejszy się środek własny z tytułu DNB. Polska relatywnie mniej wpłaca ceł do budżetu Unii Europejskiej niż większość państw – jesteśmy poniżej średniej. W związku z tym zyskamy na tej zmianie, ponieważ o większą kwotę zmniejszy się nam wpłata z tytułu dochodu narodowego brutto, niż wpłacimy więcej z tytułu ceł. Nie brzmi to może zbyt klarownie, ale generalnie niektóre państwa na tej zmianie stracą, niektóre zyskają. Stracą ci, którzy są punktem wejścia dla towarów spoza Unii. Zyskają ci, którzy mniej pobierają ceł na granicy.

Jeśli chodzi o różnorodne korekty, które zostały wprowadzone, to, jak wiadomo, w poprzednim systemie również te korekty istniały. Dotyczą one wyłącznie płatników netto i to nie wszystkich – tylko tych, którzy są największymi płatnikami. Postanowiono, że nieco obniży się ich negatywną pozycję netto, ale nie zniweluje się jej. Nie ma takiego systemu, który spowodowałby, że na przykład Niemcy, które są państwem najwięcej dopłacającym do Unii Europejskiej, wyjdą na zero bądź na plus. W niewielkim stopniu tym największym płatnikom netto, do których należą: Wielka Brytania, Niemcy, Szwecja i Holandia, ogranicza się wpłaty do budżetu. Jest to jednak ograniczenie niewielkie i, tak jak napisaliśmy w uzasadnieniu, nie zwiększy to naszych wpłat w stosunku do poprzedniego okresu członkostwa w Unii Europejskiej.

Jeśli chodzi o ulgi dla Polski po stronie dochodowej, to są to ulgi w finansowaniu rabatu brytyjskiego. W trakcie negocjacji decyzji o systemie środków własnych uznano, że kalkulując rabat brytyjski, nie będzie wliczało się do niego wydatków związanych z rozszerzeniem ulgi, głównie wydatków w polityce strukturalnej. To jest ukłon w kierunku nowych państw członkowskich, zwłaszcza Polski. W związku z tym rabat brytyjski jest nieco mniejszy. Nie ma natomiast po stronie dochodowej żadnych mechanizmów na rzecz państw beneficjentów. Jest ich natomiast niemało po stronie wydatkowej. Strona dochodowa jest negocjowana na końcu prac nad wieloletnimi ramami finansowymi, kiedy już wiadomo, jakie mniej więcej są pozycje netto i kto ile zyska po stronie wydatkowej. Patrzy się wtedy kto najwięcej stracił i wprowadza się mechanizmy korekcyjne.

Oczywiście, cała terminologia wynika z traktatu. Kiedy wchodziliśmy do Unii Europejskiej, ta sama terminologia, dotycząca zasobów własnych już obowiązywała, zmiana na dochody wymagałaby zmian traktatowych, które obecnie chyba nie są przewidywane.

Jeśli chodzi o pozycję netto, to wiadomo, że Polska wciąż jest największym beneficjentem w Unii Europejskiej. W 2014 r. dostaliśmy ponad 17.000.000 tys. euro, wpłaciliśmy nieco ponad 4.000.000 tys. euro. W ramach całej perspektywy finansowej liczymy, że zyskamy netto ponad 76.000.000 tys. euro. W związku z tym mechanizmy korekcyjne, które należy wpłacić, myślę, że mimo wszystko są znacznie mniejsze niż zyski związane z przyjęciem całej perspektywy finansowej 2014-2020.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos w debacie? Nie słyszę.

Zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 3198. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego.

Zgłaszam wniosek o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 3198. Otwieram dyskusję. Czy pan minister chciałby zabrać jeszcze głos gwoli uzupełnienia? Czy ktoś z członków komisji chce zabrać głos? Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Chciałbym zgłosić propozycję drobnej korekty technicznej do art. 1 projektowanej ustawy. Proponuję mianowicie, aby na samym końcu, a więc po wskazaniu numeru decyzji Rady, dodać odesłanie do publikatora, w którym ta decyzja została ogłoszona. To byłby Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej seria L 168 z 7 czerwca 2014 r. strona 105. W związku z tym, że w ostatnim przypadku, kiedy Sejm wyrażał zgodę na ratyfikację aktu prawnego Unii Europejskiej – miało to miejsce przy okazji debaty nad ustawą ratyfikacyjną,

dotyczącą decyzji Rady Europejskiej w związku z EEMS – także w wyniku sugestii Biura Legislacyjnego uzupełniono art. 1 tamtego projektu o metryczkę wskazującą publikator, w którym ta decyzja została ogłoszona…

Zdaje sobie sprawę z tego, że w przypadku innych umów międzynarodowych nie ma takiej praktyki, aby wskazywać publikator, natomiast wiąże się to także z tym, że część umów jest ratyfikowana, zanim zostaną ogłoszone, ponieważ ogłoszenie następuje w polskim publikatorze, natomiast, jeśli chodzi o akty prawne Unii Europejskiej, można założyć, że zgoda na ratyfikację będzie następowała zawsze po opublikowaniu tekstu tego aktu w publikatorze unijnym, konkretnie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Wydaje się więc, że, aby polepszyć możliwość identyfikacji tego aktu z punktu widzenia adresata, warto ten publikator w ustawie ratyfikacyjnej wskazywać. Tym właśnie motywujemy propozycję tej poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo dziękuję. Czy pan minister mógłby ustosunkować się do tej propozycji?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Artur Radziwiłł:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, nie mamy zastrzeżeń do tej propozycji.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo dziękuję. W takim razie, czy komisje przyjmują propozycje Biura Legislacyjnego bez głosowania? Sprzeciwu nie słyszę.

Rozszerzymy art. 1 o propozycję Biura Legislacyjnego.

Chciałbym jeszcze zapytać, czy do tytułu ustawy są jakieś uwagi. Przeszliśmy do art. 1, ale powinniśmy zacząć od tytułu ustawy. Czy są uwagi? Nie ma uwag.

Czy są jeszcze jakieś inne uwagi do art. 1 poza tymi, które zostały zgłoszone przez Biuro Legislacyjne? Nie słyszę.

Czy są uwagi do art. 2? Też nie słyszę.

W takim razie przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem sprawozdania komisji o projekcie ustawy z druku nr 3198?

Sekretarz Komisji Artur Kucharski:

30 posłów za.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dziękuję. Kto jest przeciw? Nie słyszę. Kto się wstrzymał? Nie słyszę.

Stwierdzam, że komisje przyjęły sprawozdanie jednogłośnie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzeniu Sejmu. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą została pani poseł Bożena Szydłowska. Czy pani poseł zgadza się?

Poseł Bożena Szydłowska (PO):

Dziękuję, zgadzam się, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Czy ktoś jest przeciwny tej kandydaturze? Nie słyszę.

Stwierdzam, że komisje wybrały sprawozdawcę bez głosów sprzeciwu.

Informuję, że na tym porządek obrad został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia zostanie wyłożony do przejrzenia w sekretariatach. Dziękuję państwu. Do widzenia.

Zamykam wspólne posiedzenie obu komisji.